

Ukážky testových úloh na prijímacie skúšky Predmet: slovenský jazyk a literatúra

Ukážka 1.

Letné prázdniny sa mi teda začali naozaj krásne! Mám robiť pestúnku dvojročnému škvŕňaťu – svojej sesternici, čo stále rozpráva a rozpráva. Navyše opakuje všetko, čo poviem ja. Moja teta nedostala v práci dovolenku a jasle zavreli. Mama s otcom musia do zamestnania, tak som dopoludnia poruke akurát ja! Celý týždeň môžem zabudnúť na bicykel a divú jazdu sem a tam po predmestí. Vietor fičí okolo uší a ty máš pocit, že sedíš v kabíne nadzvukovej stíhačky. Čosi sa v tvojej hlave mení, nedá sa to ani popísať slovami, ale jednoducho všetky blbosti zostanú v diaľke a topia sa ako med v horúcom mlieku. Raziš si cestu priestorom rovnako ako lietadlo stĺpmi mrakov. Fakt sa to nedá popísať. Tá extra rýchlosť! Tá super voľnosť! Nádhera! Byť pilotka stíhačky skoro na okraji kozmu.

1. Označ možnosť s informáciou, ktorá vyplýva z ukážky 1.

- a) Rozprávačom príbehu je chlapec.
- b) Prázdniny budú trvať týždeň.
- c) Sesternica nemá dva roky.
- d) Mama a otec nedostali na prázdniny dovolenku.

2. Ktorá možnosť platí o prvej vete ukážky 1?

- a) ide o súvetie
- b) ide o rozkazovaciu vetu
- c) ide o želaciu vetu
- d) ide o zvolaciu vetu

3. Ako sa rozprávač cíti pri bicyklovaní?

- a) ako pilot nadzvukovej stíhačky
- b) ako vodič pretekárskeho auta
- c) ako kapitán lode na rozbúrenom mori
- d) ako cestovateľ vo vesmíre

4. Ako vníma hlavná hrdinka svoju úlohu postrážiť sesternicu?

- a) pozitívne, pretože bude mať úžasné prázdniny
- b) negatívne, lebo sa nebude môcť venovať svojim záľubám
- c) je šťastná, lebo celý týždeň budú spolu jazdiť na bicykli

d) považuje to za povinnosť, a preto svoju úlohu plní svedomito

5. Ktoré z nasledujúcich tvrdení je pravdivé?

- a) Rozprávač sa teší na starostlivosť o sesternicu.
- b) Mama s otcom majú dovolenku a ostali doma.
- c) Sesternica má dva roky a veľa rozpráva.
- d) Rozprávač neprirovnáva jazdu na bicykli k letu stíhačkou.

6. Urč, ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky 1.

- a) Mama bude s dievčatami celé prázdniny.
- b) Sesternica ide na dovolenku, preto hlavná hrdinka bude na prázdniny sama.
- c) Otec vymyslel deťom výlet a obe sa veľmi tešia.
- d) Hlavná hrdinka vníma negatívne, že musí byť pestúnka.

7. Nájdi a zakrúžkuj skupinu ukazovacích zámen.

- a) náš, od nás, o nej, jeho taškou
- b) im, od neho, mňa, o nej, videl ich
- c) s vašimi, od nich, mnou, k nim, o ich byte
- d) ten, tá, to, tí, tie

8. Z viet vyber dvojčlenné vety.

- a) Vonku sa blýska.
- b) Nekričte!
- c) Dýcha sa mi voľnejšie.
- d) V to poludnie prudko mrzlo.

9. V ktorej vete sa nachádza vyjadrený podmet?

- a) Mám doma päťoro šiat.
- b) So štyrmi deťmi to mama nemá jednoduché.
- c) Môžeme odísť.
- d) V žiadnej z uvedených možností.

10. Vyber podstatné mená, ktoré sú životné.

- a) batoh, šťava, slnko, murár
- b) vysvedčenie, učiteľ, javor, smiech

c) ruža, sudca, Jano, vlast', žriebä

d) dedo, otec, Mat'ko, učiteľ

11. Podľa vzoru dub sa skloňujú nasledujúce podstatné mená:

a) dievčatá, vodopád, klávesnica, dom

b) sudca, medzera, junák, mier

c) chlieb, buk, džem, Piešťany

d) bujak, medveď, električka, dostihy

12. V ktorom slovnom spojení sa nachádza prirovnanie?

a) junáci ako skala

b) pes má uši

c) mama má nový mobil

d) v žiadnej z možností sa nenachádza prirovnanie

13. Uved', v ktorej z možností sú všetky spojenia frazeologizmy.

a) vziať nohy na plecia, stratil reč, zapísať si za uši

b) jazyková škola, vysoko rúbať, byť sto rokov za opicami

c) prijímacie pohovory, triedna kniha, letný deň

d) v žiadnej v uvedených možnostiach

14. Uved', v ktorej možnosti sa nachádzajú slohové postupy.

a) opisný, úvahový, výkladový, informačný

b) informačný, opisný, rozprávací, výkladový

c) administratívny, opisný, rečnícky, náučný

d) umelecký, informačný, hovorový, publicistický

15. Nastáva v slove včera spodobovanie?

a) áno

b) nie

c) neviem, čo znamená spodobovanie

16. Jablň sa v noci ohýbala pod silnými nárazmi vetra. Uved' v ktorej z možností sú správne určené vetné členy.

a) podmet, príslovkové určenie miesta, slovesný prísudok, zhodný prívlastok, predmet, nezgodný prívlastok

b) podmet, príslovkové určenie času, slovesný prísudok, zhodný prívlastok, priamy predmet, nezgodný prívlastok

c) podmet, príslovkové určenie času, slovesný prísudok, zhodný prívlastok, príslovkové určenie príčiny, nezhodný prívlastok.

17. Sú v nasledujúcej vete *Majo a Jano chcú počítať*. všetky spoluhlásky neznelé?

- a) áno b) nie c) neviem

18. Uved', v ktorej skupine slov sú len synonymá.

- a) horička, hora, horský, hornatý
b) jar, leto, jeseň, zima
c) pekný, krásny, nádherný, úchvatný
d) kopat', búrat', stavať, demolovať

19. V ktorej z možností sa nachádzajú jazykové štýly?

- a) hovorový, administratívny, umelecký, rečnícky, publicistický, náučný
b) umelecký, opisný, informačný, výkladový
c) rozprávací, informačný, opisný, rečnícky
d) v žiadnej z uvedených možností

20. Žiadosť, správa, oznámenie sú:

- a) jazykové štýly
b) literárne žánre epiky
c) slohové útvary informačného slohového postupu
d) žiadna z uvedených možností

21. Zakrúžkuj možnosť, v ktorej sú všetky slová utvorené pomocou predpony.

- a) dospeláci, visí, dostanete, otcovia
b) vydali, donesiete, vyberie, odteraz
c) chalanský, školský, päťky, odteraz
d) všetci, rýchlo, nariadenie, budete

22. Vo veršoch ľudovej piesne „Sadaj, slnko, sadaj za vysokú horu, ak nebudeš sadat', stiahnem ťa za nohu“ sa slnku pripisujú ľudské vlastnosti. Tento básnický prostriedok nazývame:

- a) epiteton
b) metafora
c) personifikácia
d) žiadna z uvedených možností

23. Pravidelné striedanie prízvuchných a neprízvuchných slabík v poézii sa nazýva:

- a) metafora
- b) epiteton
- c) rytmus
- d) žiadna z uvedených možností

24. Román je:

- a) veľký epický neveršovaný žáner
- b) veršované epické dielo
- c) krátky epický útvar
- d) veľké lyrické dielo

Ukážka 2.

Aké sú zdroje a vplyvy odpadu v moriach? Narastajúce množstvo odpadu končí vo svetových oceánoch a poškodzuje zdravie ekosystémov, spôsobuje úhyn zvierat a ohrozuje ľudské zdravie. Riešenie spočíva v predchádzaní vzniku odpadu a lepšom odpadovom hospodárstve na pevnine. Morské zvieratá a morské vtáky si odpad mýlia s potravou v dôsledku jeho veľkosti a prevládajúceho výskytu. Žalúdok naplnený nestráviteľnými plastmi môže zvieraťu zabrániť v prijímaní potravy, čo následne spôsobí, že zviera umiera od hladu. Chemikálie v plastoch môžu mať účinky ako jed. Aj väčšie kusy plastov predstavujú hrozbu pre morský život. Mnohé druhy vrátane tuleňov, delfínov a morských korytnačiek sa môžu do odpadu z plastov, rybárskych sietí a povrazov stratených v mori zamotať. Zamotané živočíchy väčšinou neprežijú, keďže sa nemôžu dostať na vodnú hladinu, aby sa nadýchli, uniknúť predátorom alebo prijímať potravu. Podľa výskumov približne 10% svetovej populácie morských vtákov umiera na prehltnutie odpadu v oceánoch. Morské zvieratá a morské vtáky si odpad mýlia s potravou v dôsledku jeho veľkosti a prevládajúceho výskytu a v závislosti od dávky môžu zviera natrvalo oslabiť alebo zahubiť.

25. Zakrúžkuj, ktoré tvrdenie je podľa ukážky pravdivé.

- a) Ľudia sú priamo zodpovední len za 10 % odpadu vo svetových oceánoch.
- b) Všetok odpad sa pôsobením morských prúdov hromadí na morskom dne.
- c) Viac ako polovica morských vtákov určite prehltnú plastový odpad.
- d) Niektoré časti plastového odpadu prenikajú do potravinového reťazca.

26. Uveď, ktoré tvrdenie o odpadoch je podľa ukážky pravdivé.

- a) Celkové znečistenie oceánov spôsobuje odpad z pobrežia a pláží.
- b) Výskyt rôzneho odpadu v oceánoch súvisí aj s množstvom rybárskych lodí.
- c) Prehltnutie plastového odpadu závisí len od veľkosti živočícha.
- d) Konzumácia plastového odpadu je zaznamenaná pri všetkých druhoch rýb.

27. Uved', ktoré tvrdenie o vplyve odpadu v moriach a oceánoch na živočíšnu ríšu z ukážky nevyplýva.

- a) Blokuje voľný let morských vtákov.
- b) Komplikuje obranu zvierat pred útočníkmi.
- c) Oslabuje organizmus zvierat morskej ríše.
- d) Bráni živočíchom nadýchnuť sa nad hladinou.

28. Cieľom ukážky je:

- a) Vyzvať ľudí k väčšej aktivite pri záchrane morských korytnačiek.
- b) Informovať o neutešenej situácii s množstvom odpadu.
- c) Nabádať ľudí k potrebe separovania výlučne plastového odpadu.
- d) Varovať pred možným zánikom života morských vtákov.

29. Zakrúžkuj možnosť, v ktorej sú v slovných spojeniach len prídavné mená, ktoré sa nepravidelne stupňujú.

- a) malých častíc, ľudské zdravie
- b) rozsiahle zhluky, svetových oceánach
- c) lepšom hospodárstve, menšie časti
- d) ľudské zdravie, lepšom hospodárstve

30. Zakrúžkuj, v ktorej možnosti je uvedené koľko percent svetovej populácie morských vtákov prehltlo odpad.

- a) 10%
- b) 25%
- c) 36%
- d) 50%